

Вих. №20201123/1 від 23.11.2020 р.

Голові Комітету з питань здоров'я нації,
медичної допомоги та медичного
страхування
Верховної Ради України
М. Б. Радуцькому
01008, м. Київ, вул.Грушевського, 5
radutsky@rada.gov.ua

Депутатам Комітету з питань здоров'я
нації, медичної допомоги та медичного
страхування
Верховної Ради України

*Відкритий лист щодо підтримки проекту Закону № 4358
«Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони
здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну»*

Шановний Михайле Борисовичу!

Громадська організація «Центр демократії та верховенства права» (далі – ЦЕДЕМ) засвідчує Вам свою щирю повагу та звертається до Вас із наступним.

У Верховній Раді України 10 листопада 2020 р. зареєстровано законопроект №4358 «Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну», який, відповідно до інформації із подання народних депутатів, є доопрацьованим варіантом законопроекту №2813.

Центр демократії та верховенства права брав участь у напрацюванні пропозицій як до першого варіанту законопроекту, а також активно долучався на стадії доопрацювання фінальної версії проекту в рамках робочої групи при Комітеті з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування.

Наголошуємо, що зазначена законодавча ініціатива є доказом незворотності України на шляху до запровадження європейських стандартів задля зменшення негативних наслідків на здоров'я населення від поширення вживання тютюнових виробів.

Зокрема, за наслідками доопрацювання у законопроекті №4358 з'явилися норми, які забороняють рекламу і спонсорство електронних сигарет та рідин до них, тютюнових виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) та електронних пристроїв для куріння (IQOS/glo); продаж особам до 21 віку всіх без виключення тютюнових виробів, електронних сигарет та рідин до них, ТВЕН та електронних пристроїв для куріння (IQOS/glo).

Цілком розділяємо позицію Комітету та народних депутатів, які підтримали ініціативу щодо залишення актуальними у законопроекті №4358 підходів, закладених проектом №2813, а саме:

- заборона реклами тютюну та його замінників в мережі Інтернет;
- запровадження медичних попереджень на упаковках електронних сигарет, рідин та сигаретах для нагрівання;
- збільшення медичних попереджень на пачках з 50% до 65% від площі пачки з фотографіями-малюнками наслідків куріння з обох сторін та їх щорічна ротація, яку проводитиме Міністерство охорони здоров'я України;
- заборона продажу ароматизованих сигарет, включно з рідинами для електронних сигарет;
- запровадження заборони рекламної викладки тютюнових виробів та їх замінників з вітрин магазинів (сигарет, електронних сигарет, IQOS/glo);
- надання повноваження міським, сільським, селищним радам визначати додаткові бездимні місця.

На нашу думку це відповідає міжнародним зобов'язанням нашої держави про імплементацію в українське законодавство всеосяжних положень Рамкової конвенції ВООЗ з боротьби проти тютюну (ратифікована Україною у 2006 році) та норм Директиви ЄС/2014/40 «Про наближення законів, правил та адміністративних положень держав-членів, що стосуються виробництва, презентації та продажу тютюну та супутніх товарів та скасування Директиви 2001/37/ЄС». Для України якнайшвидша імплементація Директиви 2014/40/ЄС є виконанням Глави 22 «Громадське здоров'я» Угоди про асоціацію відповідно до Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію, який було затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1106 від 25 жовтня 2017 року.

Також, законопроект №4358 може стати першим практичним кроком реалізації Указу Президента України №722/2019 від 30 вересня 2019 р. «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», зокрема Ціль 3: «забезпечення здорового способу життя та яннн благополуччю для всіх у будь-якому віці».

Центр демократії та верховенства права підтримує здоровий спосіб життя та з 2010 року бореться з тютюнокурінням в Україні, втілюючи проект “Київ без тютюнового диму” у співпраці із Коаліцією громадських організацій “За вільну від тютюнового диму Україну!”.

Юристи ЦЕДЕМ систематично працюють над зниженням рівня куріння в Україні, розробляючи та просуваючи ухвалення законів, зокрема про заборону реклами тютюну, куріння в кафе, барах та ресторанах, підвищення акцизів, заборону реклами сигарет у місцях продажів.

На нашу думку, депутати Верховної Ради України мають визначити пріоритетом у напрямку боротьби із вживанням тютюнових виробів саме забезпечення високого рівня захисту здоров'я людей, особливо дітей та молоді. Це сприятиме зменшенню передчасної захворюваності та смертності від неінфекційних хвороб, причиною яких є вживання тютюнових виробів та їх неконтрольований обіг, насамперед, серед найбільш вразливих груп населення – дітей та молоді. Водночас, також це позитивно відобразиться на українській системі охорони здоров'я, яка в силу стрімкого поширення пандемії коронавірусу COVID-19, зазнає значних перенавантажень у поточному році.

Нагадуємо, що досвід 2009-2014 років продемонстрував спад поширеності куріння в Україні саме завдяки антитютюновим законам, які були прийняті впродовж згаданого

періоду часу. Втім, за останні декілька років тенденція загальмувалась, адже останні законодавчі обмеження стосовно куріння були прийняті ще в 2012 році.

Відсутність прогресу у зменшенні куріння – це серйозний сигнал про необхідність законодавчого захисту дітей і молоді від тютюнової епідемії, агресивної реклами сигарет на вулицях та в соціальних мережах. Сучасні технології виробництва тютюнових виробів, пропагування виробниками «безпечності» електронних сигарет та нових пристроїв для вживання тютюну шляхом нагрівання стали новими серйозними загрозами для громадського здоров'я. Тютюнова індустрія зухвало нав'язує споживачам використовувати новітні тютюнові вироби, маніпулюючи їх думкою про нібито «меншу шкідливість» та можливу «користь», яка допоможе кинути курити. Насправді ж останні дослідження вказують, що корисність цих виробів перебільшена, а безпечність не підтверджена жодними науково-обґрунтованими висновками.

У зв'язку з цим, експерти громадського здоров'я наголошують на важливості регуляції згаданих виробів на законодавчому рівні так само, як і звичайних сигарет. Заборона їх реклами, продажу дітям та куріння в громадських місцях матимуть наслідком суттєве скорочення їх вживання, що зменшить подальші ризики для здоров'я, які підтверджено низкою закордонних наукових досліджень (в т.ч. проведені Королівським коледжем лікарів, Департаментом охорони здоров'я Англії у Великобританії; Національною академією наук, інженерії та медицини, Американським онкологічним товариством – США).

З урахуванням викладеного, запропоновані законопроектом №4358 кроки, які спрямовані, в першу чергу, на зменшення привабливості й доступності тютюнових виробів, допоможуть забезпечити високий рівень захисту здоров'я людини, особливо дітей та молоді, від шкоди вживання тютюну та його замінників у відповідності з нормами Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну.

Враховуючи наведене, Центр демократії та верховенства права повністю підтримує законопроект № 4358 і має впевненість, що прийняття та реалізація цих норм, які запропонували народні депутати України, врятують десятки тисяч життів в Україні від передчасної смерті та сприятимуть вищій якості життя.

**З повагою,
директорка**

Олеся Холопик

